

Szűk másfél évtized (1983–1997) leforgása alatt nekem írt több mint ötven levelet őrzöm. Ezeknek nagy többsége az *Új Forrással* (és vidékével) kapcsolatos, azaz András itteni szerepeit értelmezi, illetve dokumentálja. A most közlésre

92 Monostori Imre

Új Forrás-os levelesládából. IV.

1 levél Fodor Andrásról

seleket (alelnöke volt a szövetségnek hosszú ideig). Továbbá: a könyv- és folyóirat-bemutatóinkon való gyakori szerepvállalást. 1991 januárjától új folyóiratot indítottunk: ekkor tértünk át – egy időben a radikális, habár majdnem agyonrontott formátumváltoztatással – az évi tízszeri megjelenésre. (Addig évente hatszor jelent meg az *Új Forrás*.) András nagyokat hümmögött, látván az így átalakított lapot, ám derekasan buzdította a szép számú publikumot – és persze minket, szerkesztőket.

Ez időben Fodor András már törzstagnak számított a lap háza táján. Az ominózus 1984/5-ös (októberi) számban jelentkezett először, nem akármilyen műfajban: a Németh László felolvasásait tartalmazó nagy, fekete bakelitlemezről írt élménybeszámolót. Cs. Varga István szerkesztőtársunk biztatásainak, ösztökéléseinek is köszönhetően innentől fogva már nem volt olyan évfolyam, amelyben ne szerepelt volna szerzőként. A lap körüli munkálkodása ugyancsak intenzív volt. Ő (és Győri László) válogatta a *Kötet nélkül* című megyei versantológiánkat (meghökkenően részletes lektori véleményt mellékelve), s mutatta be Tatabányán a megyei könyvtárban. (1986. április 7. A bemutató szövegét a júniusi *Új Forrásban* közöltük.) Szerzői és szerkesztői tevékenységét – még 1985 decemberében – nívójutalom átadásával ismertük el és köszöntük meg.

1987. január 30-án mutatta be Vekerdi László a tatabányai Népházban András *Ezer este Fülep Lajossal* című két óriáskötetét. 1989. április 8-án, a 20 éves *Új Forrás* ünnepén a megyeszékhely művelődési központjában a Kossuth rádió hosszú műsort vett fel (s később sugározta is), az egyik főszereplőnk Fodor András volt. Az 1992-es könyvhéten újabb megyei antológiát adtunk ki (Tóth László szerkesztőtársunk buzgalma eredményeképpen) *A megértés nehézségei* címmel. A könyvet András június 8-án mutatta be a megyei könyvtárban. Az antológia címadó versét Jász Attila írta, kinek első önálló kötetét – *Daidaloszi napló* – ugyancsak Fodor András mutatta be, ugyancsak a megyei könyvtárban 1993. április 19-én. (1993/6., június.) 1994 februárjában – Tóth

kiválasztott levél – talán mondhatjuk így – a „menedzser” szerepet villantja fel. Ez részben a háttérben zajló – többnyire pénzszerző – folyamatok katalizálását jelentette, részben az írószövetségbeli baráti, jószolgálati képvisel

László, Zalán Tibor és jómagam társaságában – ő is tagja a Marosvásárhelyen vendégszereplő *Új Forrás*-delegációnak. Ez év március 25-én az írószövetség elnöksége nevében Tatabányán, a Népház kamaratermében ő köszönti a 25 éves *Új Forrást*. Bőven dicséri folyóiratunkat (jelen van – a fenntartó képviselőjében – a megyei közgyűlés elnöke is), s örömmel jelenti be – mint az NKA folyóirat kollégiumának egyik kurátora – lapunknak a következő évre szóló pályázati sikerét. A *Könyv, Könyvtár Könyvtáros* című szakfolyóiratban a megyei könyvtár és a megyei irodalmi élet egészséges összefonódását dicséri. (1995. 8. sz.) A *hetvenes évek* című naplófolyama első két kötetét ez év december 11-én mutatjuk be a megyei könyvtárban. (András kíséretében jelen van Vekerdi László, Lator László, Domokos Mátyás, Hernádi Gyula. Igazán paradés felvonulás.) 1996 könyvhetén három kötetet jelentettünk meg az „Új Forrás Könyvek” sorozatban. E sorozat 25. kötete (*Szó és csend*) a tizenegy kitűnő költővel készült Tóth László-interjúkat tartalmazza. András egyetlen nagy lendülettel mind a huszonöt könyvet bemutatja, méghozzá érdemi megállapításokkal. (Megyei könyvtár, június 3.)

A *hetvenes évek* harmadik kötetének bemutatója 1996. november 20-án volt az írószövetségben, ahol jómagam is igyekeztem közreműködni. Ott voltunk a Széchenyi Akadémián tartott székfoglaló előadásán is 1997. április 2-án. Utoljára az írószövetség könyvheti rendezvényén találkoztunk –, mi („Új Forrás Könyvek”-ként) Vekerdi Lászlónak a Németh Lászlóról szóló tanulmánykötetét, valamint Holló András posztumusz válogatott verseskötetét hoztuk – 1997. május 30-án.

Fodor András mint az *Új Forrás* szerzője – miként már említettem – úgyszintén aktív és leleményes. Mint rutinos folyóirat-szerkesztő ismeri a szakma minden csínját-bínját, úgyszólván mindenkivel szót ért (és mindenkit ismer), nem utolsó sorban többszörösen tudja és átéli, mit jelent a „vidékiség”. Azt is tudja persze, hogy csak a jó színvonal teremthet esélyt a biztos talpon maradáshoz. Ennek tudatában küldi verseit, naplójegyzeteit, kritikáit, bemutató írásait. Irodalomtörténeti jelentőségű a Németh Lászlóval folytatott levelezésük közzététele az 1990-es 2. (április), 3. (június) és 4. (augusztus) számunkban. A bevezetőben többek között ezeket írja: „örömmel tapasztalhattam, hogy az érzékeny Génusz rajtam keresztül hányféle emberrel tud kontaktusba kerülni. Vekerdi Lászlóéval közös barátaimhoz éppoly szívesen fordult, mint a fiatal írókhoz, zenészekhez, tanárokhoz, könyvtárosokhoz.” Két tartalmas és alapos interjút közöltünk vele. Az egyiket a 60. születésnapjára időzítettük, Vekerdi László, a jó barát volt a kérdező. Klasszikus nagyinterjú ez, 24 nyomtatott oldalon, rendkívüli tartalmi gazdagsággal. (1989/1., február.) A második beszélgetés Tóth László szerkesztőtársunk sorozatában (négy másik kitűnő költőtársával egyazon

Új Forrás- számban) látott napvilágot. (1994/9., november. Ezt a lapszámot november 14-én mutattuk be a megyei könyvtárban.) Ezek a vallomások újszólván teljes metszetet adnak András személyiségéről, költői világképéről s a magyar szellemi életben betöltött jelentős szerepeiről.

94 Természetesen figyeltünk megjelölt könyveire is. 1985 és 1995 között összesen hét recenziót, méltatást közöltünk műveiről. A *Reményfutam* című verseskötetről szólva Tüskés Tibor életszerű paradoxont fogalmaz meg. „Fodor András költészetének időszerűsége – írja – látszólagos időszerűtlenségében van. E líra korszerűségét a vállalt emberi értékek korszerűtlensége adja.” (1985/5., október.) Az *Ezer este Fülep Lajossal* tatabányai bemutatóján Vekerdí László összegez. „Fodor Fülep-mitológiát teremtett, csak éppen eredeti értelemben használjuk a szót, és el ne feledjük, hogy a mítosz a maga racionalitásában homlokegyenest ellentéte a misztikának és miszticizmusnak.” (1987/2., április.) Ugyanebben a számunkban hozzuk Babus Antal recenzióját a két hatalmas kötetéről. Ő a Fodor-napló társadalomtörténeti jelentőségét hangsúlyozza: az *Ezer este...* „megkerülhetetlen kordokumentum marad”. Az *Elvesztett évszak* sugalmait Csűrös Miklós ekként summázza. „A kiváló költő és a felelősséget mindig vállaló moralista pesszimiztikus számadása ez a könyv; bukásunk karamboljairól ad helyszíni jelentést, olyan helyzetekről, amelyek törvényszerűek, s amelyeket egyre nehezebb lesz kivédeni a ‘lélek ütközőin’.” (1984/4., augusztus.) Az Eötvös Kollégiumbeli évekről szóló naplót Vasy Géza méltatja. „Végigolvasva e naplófeljegyzéseket nem csupán szemléletbeli nyitottságról és jellembeli szilárdságról lelünk kordokumentumot, hanem kezdettől fogva meglepően érett ítélőképességről is.” (1991/10., október.) A *hetvenes évek* című naplófolyam első két vaskos kötetével Vekerdí László birkózik. Először tisztázza, hogy ez az irodalmi alkotás *mi nem*, majd kissé megnyugodva rájön, hogy annyiféle olvasata van, ahányan olvassák. Így hát a neki szóló olvasatot ismerteti. (1995/10., december.) Andrásnak annyira tetszett ez a *recenzió*, hogy később az *Egy szép nap* című versébe is belefoglalta. (1996/9., november. „A nap fénypontja mégis, / Pesten, az *Új Forrás*-ban érkezett / Vekerdí-recenzió. Úton-útfélen olvasom, / mintha valami jótékony erőter / Sugara fogna körben. / Honnét foganhat még valakiben / ilyen fölényes-tiszta tudás, mely / így képes felmutatni / testvérkülönbözések / megfejtett metszetét?!”) Ugyanebben a számunkban (1995/10., december) olvashatjuk szerkesztőtársunk, Kovács Lajos recenzióját *A révkalauz lámpái* című kötetéről (amelyben a *Kötet nélkül*ről, *A megértés nehézségeiről*, valamint a Jász Attila első kötetéről írott bemutató értékelés is helyet kapott.

A halála utáni év februárjában – születése hónapjában – emlékező összeállítást közlünk: Fodor András és Cseh Károly egy-egy versét, valamint Pomogáts Béla, Németh Ágnes és Cs. Varga István tanulmányait, esszéit. (1998/2.) Ezt a lapszámot Budapesten a Tanárképző Főiskolán (február 17-én) és Fonyódon a Mátyás király Gimnáziumban (március 20-án) mutattuk be. Halálának tízéves évfordulóján összeállítással tisztelegtünk emléke előtt. (A közölt írások többsége a fonyódi múzeumban rendezett 2007. április 28-i műsoros összeállításban hangzott el a szerzők felolvasásában.) Ágh István, Bertók László, Csűrös Miklós, Lator László, Pomogáts Béla és Tüskés Tibor írásait közöltük. (2007/6., június.) Innen, Bertók László verséből idézek négy sort.

*Tíz évvel a haláloed után a nyitva hagyott Fonyódon
kapcsolgatom a villanyt a nélküled-veled folyosókon,
három évvel öregebben, mint te voltál a haláloedkor,
de mint hét évvel fiatalabb öcséd, s örökké az adósod.*

Folyóiratunk
a NEMZETI ERŐFORRÁS MINISZTERIUM
NEMZETI KULTURÁLIS ALAPPROGRAMjának anyagi támogatásával jelenik meg.
Terjeszti a Budapesti, a Nemzeti és a Vidéki HÍRKER RT.
és alternatív terjesztők

Főszerkesztő
JÁSZ ATTILA

Szerkesztők
NÁDOR TIBOR
SZÉNÁSI ZOLTÁN

Online szerkesztő
MIKLÓSVÖLGYI ZSOLT

Lapterv és műszaki szerkesztés
SELLYEI TAMÁS OTTÓ

Tiszteletbeli munkatársak

CSOKITS JÁNOS

KOVÁCS LAJOS
MONOSTORI IMRE
MUZSNAY ÁKOS
VASADI PÉTER

ÚJ FORRÁS
IRODALMI, MŰVÉSZETI ÉS TÁRSADALMI FOLYÓIRAT
ALAPÍTÓ A KOMÁROM-ESZTERGOM MEGYEI ÖNKORMÁNYZAT
JÓZSEF ATTILA MEGYEI KÖNYVTÁRA

Megjelenik évente tízszer
Alapítva ezerkilencszázhatvankilencben
Alapító főszerkesztő: PAYER ISTVÁN

Szerkesztőség: 2800 Tatabánya, Márc. 15-e utca 2. 34/513-674. Levélcím: Tatabánya, Pf. 136

E-mail: info@ujforras.hu. Interneten olvasható: www.jamk.hu/ujforras

Előfizetésben terjeszti a Magyar Posta Rt. Hírlap Üzletága.

1008 Budapest, Orczy tér 1. Előfizethető valamennyi postán, kézbesítőknél és a József Attila Megyei Könyvtárban.

E-mailen: hirlapelofizetes@posta.hu; faxon: 06-1/303-3440. További információ: 06/80/444-444.

Előfizetési díj egy évre 3000 Ft. INDEX: 25959, HU ISSN:0133-5332.

Kiadja a József Attila Megyei Könyvtár. 2800 Tatabánya, Fő tér 2. Tel.: 34/513-670.

Készült a Sollers Kft. nyomdájában Tatán.

